

**AFRIKAANS EN
MALEIS-PORTUGEES**

. D. B. BOSMAN

==== AFRIKAANS ====

EN MALEIS-PORTUGEES.

13

PROEFSCHRIFT TER VERKRIJGING VAN DE GRAAD
VAN DOCTOR IN DE NEDERLANDSE LETTEREN
AAN DE RIJSUNIVERSITEIT TE GRONINGEN, OP
GEZAG VAN DE RECTOR MAGNIFICUS DR. J. VAN
WAGENINGEN, HOOGLERAAR IN DE FAKULTEIT
DER LETTEREN EN WIJSBEGEERTE, TEGEN DE
BEDENKINGEN VAN DE FAKULTEIT IN HET OPEN-
BAAR TE VERDEDIGEN OP MAANDAG 26 JUNIE 1916,
DES NAMIDDAGS TE 4 UUR, DOOR DANIEL
BRINK BOSMAN, GEBOREN TE BOSHOF
(ORANJE VRIJ STAAT). * * * * *

AAN MIJ OUIERS.

Aan die einde van mij akademiese studie is dit mij 'n genoege van die voorreg gebruik te maak, in die openbaar mij dank te betuig aan algar van wie ek gedurende mij studiejaar vriendskap en voorligting ontvang het.

Mij eerste woorde van erkentlikheid geld die Professore van die Grey Universiteits Kollege van Bloemfontein, en onder hulle veral Professor Francken, in wie se belangstelling in mij werk ek mij voortdurend, ook na mij vertrek uit Suid-Afrika, mog verheug.

Aan die Groningse Universiteit was dit mij voorreg die kolleges van Professor Sijmons, o.a. ook in die Vergelykende Taalkunde, te volg. Die kolleges het belangstelling gewek in 'n vak waarvan ek vroeër afkerig was. Daarvoor, en vir die hoog gewaardeerde voorligting, berustende op jare van ondervinding, wat ek van hom mog ontvang, spreek ek hier mij diepe erkentlikheid uit.

Aan Professor Kern wens ek ook in die biesonder mij dank te betuig vir sij onderwijs in Angel-Saksies en Sanskrit, en vir die hulpvaardigheid wat ek van hom, ook buite mij studie om, mog ervaar.

Bowenal is ek meer dank verskuldig dan ek kan uitspreek, aan mij hooggeagte Promotor, Professor Kluyver; in die eerste plaas vir sij gewaardeerde lesse oor die Nederlandse Taal en Letterkunde, maar veral vir die aangename en in die hoogste mate leerrijke ure, wat ek in sij studeerkamer mog deurbring. Sij belangstelling in mij werk, sij opofferende hulpvaardigheid, en sij vriendelike leiding, veral in die laaste maande, sal ek altoos in dankbare herinnering bewaar.

Vir vriendelikheid en gastvrijheid ontvang gedurende mij bijna vierjarige verblijf hier, het ek aan soveel dank te betuig, dat ek hier nie algar kan noem nie. Tog sij dit mij vergun, om biesondere melding te maak van die buitengewone vriendelikheid wat mij landgenote en ek in Groningen ontvang het, en nog ontvang, van twee families in die stad. Die name van die families Mesdag en Bergsma sal bij die Groningse Afrikaners in later jare nog altijd gedagtes wek van gastvrijheid en Afrikaansgesindheid. Van die kant van Dr. Bergsma mog ek ook nog in mij werk belangstelling geniet en hulp ontvang.

'n Woord van waardering van die mooi werk wat die Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging doen, is dit mij 'n behoefte om ook nog hier uit te spreek. Mag die Vereniging rijp vrugte op haar arbeid sien.

Dat dit mij vergun is mij proefskrif in mij moedertaal aan te bied, is iets waarvoor ek die Fakulteit, en in die biesonder mij Promotor, van harte dank. Met één uitsondering is dit tot nog toe aan mij landgenote aan ander Universiteite, ondanks herhaalde aanvraag, nie vergun gewees om met 'n proefskrif in Afrikaans te promoveer nie. Mag die liberale gees wat aan die Groningse Hogeschool heers, ook elders ingang vind!

LIJS VAN GERAADPLEEGDE WERKE.

- BOEKENOOGEN, G. J.: De Zaanse Volkstaal, Leiden 1897.
- BRINCKER, P. H.: Lehrbuch des Oshikuanjama, Stuttgart u. Berlin 1891.
- COLENBRANDER, H. T.: De Afkomst der Boeren. Uitg. Alg. Ndl. Verbond, 1902.
- VAN DALE: Groot Woordenboek der Nederlandsche Taal, 5e Uitg.
- DEHÉRAIN, H.: Le Cap de Bonne-Espérance, Parijs 1909.
- FRANCK, J.: Mittelniederländische Grammatik, 2e Aufl., Leipzig 1910.
- FRANCK, J. — VAN WIJK, N.: Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche Taal, 2e Druk, 1912.
- FRANCKEN, A.: Iets over 't Dagverhaal van de Kommandeur Jan van Riebeeck (De Unie, Sept.—Okt. 1905).
- DE GRAVE, SALVERDA J. J.: De Franse Woorden in het Nederlandsch, Amsterdam 1906.
- VAN GINNEKEN, J.: Handboek der Nederlandsche Taal, Nijmegen, 1913. Deel 1.
- DE HAAN, F.: Priangan, Batavia 1911. 2de deel.
- HAHN, TH.: Die Sprache der Nama, Leipzig 1870.
- VAN HELTEN, W. L.: Vondel's Taal, Groningen 1883.
: Middelnederlandsche Spraakkunst, Groningen 1887.

- HESSELING, D. C.: Het Hollandsch in Zuid-Afrika (De Gids 1897).
 : Het Afrikaansch, Leiden 1899.
 : Over de Taal en Letterkunde in Zuid-Afrika (Taal en Letteren X).
 : Is het Afrikaansch de zuivere Ontwikkeling van een Nederlands Dialekt? (Taal en Letteren XVI).
 : Wilhelm ten Rhijne (De Unie, Februarie 1906).
 : Nieuwe Geschriften over het Afrikaans (Die Brandwag, 15 Jan. 1914).
 : Een nieuwe Theorie over het Ontstaan van 't Afrikaans (De Nieuwe Taalgids VIII).
- DE JONGE, J. K. J.: De Opkomst van het Nederlandsch Gezag in Oost-Indië, deel 1—3, 's Gravenhage 1862.
- KLINKERT, H. C.: Nieuw Maleisch-Nederlandsch Zakwoordenboek, 2e druk, Leiden 1910.
- KOLBE(N), P.: Caput Bonae Spei Hodiernum etc., Nürnberg 1719.
- KRUISINGA, E.: De Oorsprong van het Afrikaans (Taal en Lett. XVI).
- VAN LINSCHOTEN, J. H.: Itinerario ens. Uitg. Linschoten Ver., 's Gravenhage 1910.
- MANSVELT, N.: Proeve van een Kaapsch-Hollandsch Idioticon, Kaapstad 1884.
- MEINHOF, K.: Lehrbuch der Name-Sprache, Berlin 1909.
- MEISTER, G.: Kunst- und Lust-Gärtner ens., Dresden 1692.
- MEYER, H.: Die Sprache der Buren, Göttingen 1901.
 : Die Burensprache und ihre Literatur (Preuss. Jahrbücher, Nov. 1904).

- MICHAELIS, H.: *Novo Dictionario da lingua Portugueza e Allemã*, 11e Aufl., Leipzig 1914.
- Middelnederlandsch Woordenboek van Verdam en Verwijs,
MOLSBERGEN, GODÉE- E. C.: *Jan van Riebeeck*, Amsterdam, 1912.
: *Afrikaans en Noord-Hollandsch* (De Unie, Nov. 1905).
- OUDEMANS, A. C.: *Woordenboek op de Gedichten van Bredero*. Werken v. d. Maatsch. d. Ndl. Letterk. te Leiden, Nieuwe Reeks, Deel IX, 1857.
: *Bijdrage tot een Middel- en Oud-Nederlandsch Woordenboek*, Arnhem, 1870—1880.
- PAUL, H.: *Prinzipien der Sprachgeschichte*, 4e Aufl., Halle 1909.
- PETTMAN, C.: *Africanderisms*, London 1913.
- VAN RIEBEEK, J.: *Dagverhaal*. Werken v. h. Hist. Genootsch. te Utrecht, Nos. 39, 58 en 59.
- LE ROUX, T. H.: *Beschrijvende Klankleer v. h. Afrikaans*. Proefschrift, Leiden 1910.
- RUMPHIUS: *Herbarium Amboinense etc.* Uitg. Amsterdam 1741.
- SCHUCHARDT, H.: *Literaturblatt für germanische und romanische Philologie*, 1885, p. 464 vlgg.
: *Zeitschrift für romanische Philologie*, XII, p. 242 vlgg.; XIII, p. 463 vlgg.
: *Kreolische Studien IX*, Sitzungs-berichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften zu Wien, Phil.-Hist. Classe, Band CXXII, 1890.
: *Slawo-Deutsches und Slawo-Italienisches*, Graz 1884.

- SPAR(R)MAN, A.: Reize naar de Kaap de Goede Hoop
in de jaren 1772 tot 1776 Ndl. Vertaling,
Leiden 1787.
- STAVORINUS, J. C.: Reize van Zeeland over de Kaap de
Goede Hoop naar Batavia, Leiden 1793.
- THEAL, GEO. McCALL: History of South Africa, London
1888—1891. Drie dele.
: Chronicles of Cape Commanders, Cape Town
1882.
: Belangrijke Historische Dokumenten, Kaap-
stad 1896. Twee dele.
- Du TOIT, P. J.: Afrikaansche Studies. Proefskrif, Gent 1905.
- DE UNIE, Maandblad voor School en Huis, Stellenbosch
1905.
- LE VAILLANT, Reize in de Binnenlanden van Afrika
in de jaaren 1780 tot 1785. Ndl. vertaling,
Leiden en Amsterdam 1791—1796. Vijf dele.
- VETH, P. J.: Uit Oost en West, Arnhem 1899.
- VOYAGIEN . . . 't Amsterdam gedrukt bij Gillis Joosten
Saeghman s. j. (Bevat uittreksels uit allerlei ou
reisverhale, soos die van Willem Schouten,
Joris van Spilbergen ens.) Circa 1660.
- VILJOEN, W. J.: Beiträge zur Geschichte der Cap-Hol-
ländischen Sprache. Proefskrif, Strassburg 1896.
- Woordenboek der Nederlandsche Taal, deur de Vries,
te Winkel e.a.
- YULE AND BURNELL: Hobson.—Jobson. New Edition by
Crooke, London 1903.
- WALLMANN, J. C.: Die Formenlehre der Namaquasprache,
Berlin 1857.

- WHITNEY, W. D.: On Mixture in Language. Transactions of the American Philological Association 1881.
- VAN WIJK, D. G.: Spraakleer der Maleische Taal, 2^e druk, Batavia 1893.
- WINDISCH: Zur Theorie der Mischsprachen und Lehnwörter. Berichte der Königlich-Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften, Leipzig 1897.
- WINSCHOOTEN, W. A.: Seeman ens. Leiden 1681.
-